

at den kunde danne det nødvendige retlige Grundlag for Krav paa Erstatning (Nedsættelse i Afgiften). Ved selve Indgaaelsen af Kontraktsforholdet i sin Tid foreligger intet Forhold, der under nogen Synsvinkel kan betragtes som et Retsbrud (*dolus in contrahendo*). Der er oprettet en i enhver Henseende gyldig Retshandel mellem to fuldmyndige og kompetente Parter. Enhver af dem maatte være klar over, hvad hver især kunde opnaa og vilde tilbyde. Der var rig Lejlighed til at gøre Beregninger og til at undersøge og overveje, om Kontrakten vilde svare Regning, og syntes man, at Vilkaarene vare for byrdefulde, stod det vedkommende frit for ikke at sfuldte Kontrakten. Nu er det ganske vist i enkelte Tilfælde blevet paastaet, at Arvefæstekontrakten kun er kommen til Eksistens under Paavirkning af Trusler fra Statens Repræsentanters Side, eller, for saa vidt særlig angaar Afløsning af en Del Hoveri paa Frederiksborg Distrikt, at de paagældende Overenskomster kun ere blevne til under Hensyn til Løfter om mulige bedre Kaar i Fremtiden, hvilke Løfter imidlertid ikke ere blevne holdte, jfr. nærmere nedenfor. Med Hensyn til disse Løfter er det ganske vist paa Grund af den enstemmige, mundtlige Overlevering, jfr. ligeledes nedenfor, til en vis Grad sandsynligt, at saadanne Løfters Afgivelse virkelig har lettet Indgaaelsen af de paagældende Kontrakter; men noget egentlig Bevis er det dog i denne Henseende paa ingen Maade lykkedes at føre, og ganske det samme gælder om de nævnte Trusler. Anvendelsen af saadanne Midler modsiges tværtimod direkte af de foreliggende Akter og Protokoller, og Statens Retskrav er saaledes ogsaa i disse Tilfælde i fuldkommen Orden. — I lige Maade har Staten heller ikke efter Indgaaelsen af den gyldige Kontrakt misligholdt nogen af sine Forpligtelser (*dolus in contractu*) eller — med en enkelt Undtagelse, hvorom nærmere nedenfor — egenmægtigt grebet ind i og modificeret det bestaaende Kontraktsforhold. Allerede herefter maa Spørgsmaalet om, hvorvidt Betingelserne for Erstatning (Nedsættelse) ere til Stede, besvares benægtende.

Men selv om man forudsatte, at en retsstridig Handling ikke kunde opstilles som nødvendig Forudsætning for Erstatningspligt, hvilket vilde være i Strid med gældende dansk Ret, eller selv om man forudsatte, at en retsstridig Handling virkelig var begaaet, vilde Resultatet blive det samme. Det er nemlig en uomtvistelig Regel, at det er den skadelidte og kun ham, der kan have Krav paa Erstatning. Men nu er Sagen den, at de Forhold og Begivenheder, der skulde begrunde Erstatningskravet, ere foregaaede ved Arvefæsteforholdets oprindelige Stiftelse eller — omend senere — i alle Tilfælde saa langt tilbage i Tiden, at den Person, der da var Ejer af paagældende Ejendom og altsaa som skadelidt havde Kravet paa Erstatning, ikke nu har Besiddelsen af Ejendommen. Den *nuværende* Ejer kan ikke have nogen Ret til Erstatning, eftersom han ikke har lidt nogen Skade; selv om der med Urette i sin Tid var paalagt Ejendommen for store Forpligtelser, er denne Byrde selvfølgelig i Tidernes Løb udlignet derigennem, at Købesummen er bleven reguleret og nedsat i Forhold til Forpligtelserne. Det er givet, at hvis der er tilføjet nogen Uret, maa det være den *daværende* Ejer og ham, der er den erstatningsberettigede. Denne Ret til Erstatning kan ikke føres op gennem Tiderne til den nuværende Ejer. Den eneste Vej, ad hvilken et saadant Resultat kunde naas, maatte være en Henvisning til den formueretlige Kontinuitet, der kunde tænkes etableret mellem samtlige Successorer i Ejendomsretten lige op til Nutiden. Dette er næppe antageligt i en Flerhed af Tilfælde. En saadan Overgang af Kravet paa Erstatning kunde skyldes en *arveretlig Universalsuccession*; men en saadan vilde vanskelig kunne tænkes i et større Tal af Tilfælde. Bortset herfra maatte der ved *hver* Overdragelse, der var foregaaet siden Retsbruddet, have fundet en særlig Overdragelse af Erstatningskravet Sted, da dette nemlig er et formueretlig Krav, der er uafhængigt af den faste Ejendoms Skæbne og derfor lever sit særlige Liv og er Genstand for særlig Overdragelse, maaske paa anden Haand end Ejendommen. At en saadan